

X

Oppiaine	Ltt, Johtaminen ja organisointi	Päivämäärä	26.3.2008
Tekijä(t)	Katri Kallio	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	134
Otsikko	Tutkimusorganisaation oppiminen kehittävän vaikuttavuusarvioinnin prosessissa: osallistujien, johdon ja menetelmän kehittäjän käsityksiä prosessin aikaansaamasta oppimisesta		
Ohjaaja(t)	KTT Maarit Viljanen KTM Arto Ryömä		

Tiivistelmä

Tämän tapaustutkimuksen tarkoituksena oli selvittää: minkälaista oppimista kehittävän vaikuttavuusarvioinnin prosessi saa aikaan tutkimusorganisaatiossa? Tutkielma tehtiin ajankohtana, jolloin suomalainen tutkimusjärjestelmä on murroksessa. Tämän päivän tutkimukselta odotetaan yhä parempaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja tutkimuksen rakenteita ollaan uudistamassa.

Tutkimuksessa tarkasteltiin julkisten tutkimusorganisaatioiden vaikuttavuuden arvioinnin lähtökohtia ja organisaation oppimisen lähestymistapoja. Vaikuttavuuden arvioinneissa on haasteena saada arvioinnin kohteet oppimaan arvioinneista, mikä edellyttää arvioinneilta toimintatavoilta uusia, ihmisten toiminnan tasolle siirtyviä lähestymistapoja. Tutkielman teoriaosassa tarkasteltiin yksilölliskognitiivista, sosiokulttuurista ja kehittävän työntutkimuksen tapaa jäsentää organisaation oppimista. Kehittävässä työntutkimuksessa toiminnan laadullisista muutosta eli oppimista on kuvattu ekspansiivisena oppimisena. Ekspansiiviseksi oppimiseksi kutsutaan oppimista ja työkäytännön kehittämistä, jossa työntekijät itse ratkaisevat nykyisen toiminnan ongelmia tulkitsemalla työn tarkoitusta, kohdetta ja tuotosta uudella tavalla, entistä laajemmassa yhteydessä. Tutkielmassa tutkittiin uudenlaisen kehittävän vaikuttavuuden arvioinnin aikaansaamaa oppimista Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen bioenergiatutkijoille kesällä 2007 järjestetyssä kokeilussa. Menetelmä yhdistää ekspansiivisen oppimisen ja tutkimuksen vaikuttavuuden arvioinnin lähestymistapoja.

Prosessin synnyttämän oppimisen selvittämisessä keskityttiin kymmenen eri näkökulmia edustavien osallistujien käsitysten laadulliseen analysointiin. Haastattelut toteutettiin noin kolme kuukautta kehittämiskokeilun jälkeen. Tutkimustulosten pohjalta on ilmeistä, että kehittävän vaikuttavuusarvioinnin prosessi sai aikaan osallistujien ajattelutapojen ekspansiivista oppimista ja ensimmäisiä ituja uudenlaisen entistä vaikuttavamman tutkimuksen tekemiseen. Analyysin perusteella suurin osa tutkijoista oli sisäistänyt vaikuttavamman tutkimuksen tekemisen elementtejä ja prosessissa arvioidut hankkeet olivat toimineet vanhan toimintatavan kyseenalaistamisen välineinä. Lisäksi prosessilla ja sen toimintatavalla todettiin olevan tutkijoiden työskentelymotivaatiota ja omaa tutkimusta kohottava merkitys.

Organisaation johto sisäisti prosessissa osallistavan ja omista vahvuuksista lähtevän toimintatavan arvon, mikä on yksi merkittävä edellytys organisaation oppimiselle. Prosessin aikana oppiminen oli vielä keskeneräistä ja se oli vasta alkua organisaation toiminnan laadulliselle muutokselle ja ekspansiiviselle oppimiselle. Kehittävän vaikuttavuusarvioinnin toimintatapaa ollaan kokeilun jälkeen levittämässä MTT:n tutkimusorganisaatiossa laajemmin.

Asiasanat	Organisaation oppiminen, ekspansiivinen oppiminen, kehittävä vaikuttavuusarviointi
Muita tietoja	